

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор

О.М. Власенко

« вересень » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ
З ДИТИНОЮ НА ПРИЙОМІ»

Освітній рівень	<u>другий (магістерський) рівень</u>
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>228 «Педіатрія»</u>
Освітня програма	<u>Педіатрія</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія спілкування з дитиною на прийомі» підготовки на другому (магістерському) рівні, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 228 «Педіатрія» І курсу педіатричного факультету.

Розробники:

Тертична Н.А., доцент кафедри загальної і медичної психології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидат психологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і медичної психології

Протокол від «13» червня 2024 року №22

Завідувач кафедри, професор _____ **М.М. Матяш**

Робочу програму схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з психологічних дисциплін для лікарських спеціальностей

Протокол №1 від «30» серпня 2024 року

Голова комісії, професор _____ **М.М. Матяш**

Перезатверджено:

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів - 3 кредити	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вибіркова
Модулів - 1	Спеціальність: 228 Педіатрія	Рік підготовки: 1
Змістових модулів - 1		Семестр: 1 або 2
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Особливості розвитку дитини на різних вікових періодах.		Лекції: 10 годин
Загальна кількість годин - 90		Практичні заняття: 20 годин
Тижневих годин: аудиторних – 2, самостійна робота студента - 2	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	Самостійна робота: 60 годин
		Вид контролю: Диференційний залік

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Мета:

оволодіти знаннями про вікові закономірності розвитку психіки дитини з метою формування вмінь та навичок відбору найбільш ефективних прийомів спілкування з дітьми; вивчити й усвідомити основні психолого-фізіологічні вікові відмінності пацієнтів дитячого віку, засвоїти основні закономірності розвитку дитини, механізми її соціалізації, засвоєння норм і правил взаємодії з батьками й однолітками та закономірностей паталогізації цих стосунків, а також психологічних особливостей хворої дитини, інтегрувати знання про дитинство, що надзвичайно важливо в практичній діяльності лікаря, розширення знань про предмет, завдання та методи психології дитинства; формування поняття про особливості спілкування з дитиною на різних вікових етапах; роль сім'ї у психічному та фізичному розвитку дитини; індивідуальні особливості розвитку дитини; причини складності кризових періодів онтогенезу та їх характеристику; особливості емоційної сфери в дитячому віці; психологічні закономірності спілкування з хворою дитиною; здійснювати консультативну

роботу з батьками у межах професійного спілкування; ефективно управляти процесом спілкування та вирішувати різні конфліктні ситуації; використовувати можливості індивідуального підходу у спілкуванні з дітьми; аналізувати причини розладів емоційної сфери дитини; проводити профілактичну роботу з метою упередження дитячих неврозів; здійснювати медико-профілактичну роботу з дітьми із проблемних сімей; використовувати різні прийоми та методи у спілкуванні з дитиною; використовувати психологічні методи і прийоми у спілкуванні з дітьми в контексті лікувального процесу.

Результати навчання:

Знати:

місце психології дитинства в системі наук про людину, основні закономірності психічного розвитку дитини, основні закономірності кризових періодів, зміни відношень в сім'ї з народженням дитини, методика раннього виявлення емоційних відхилень в розвитку дитини, основні закономірності у спілкуванні з дітьми в контексті лікувального процесу.

Вміти:

узагальнити типові ситуації у спілкуванні з дитиною та шляхи їх реалізації, пояснювати прийоми активного слухання дитини, визначати психологічні закономірності спілкування з дитиною, аналізувати проблеми дітей в оволодінні мовою, визначати закономірності у спілкуванні з дітьми у конфліктних ситуаціях.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 10. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювання

Спеціальні:

ФК 1. Навички опитування та клінічного опитування пацієнта.

ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання.

ФК19. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

Результати навчання з дисципліни:

ПРН 1. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя за стандартною схемою опитування хворого, за встановленими алгоритмами проводити та оцінювати результати фізикального обстеження.

ПРН 18. Визначати негативні фактори навколишнього середовища; аналізувати стан здоров'я певного контингенту; визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту; розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту. Здійснювати аналіз захворюваності населення, виявляючи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику. Проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

ПРН 21. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності.

ПРН 22. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 24. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 25. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Основні критерії:

- Правильність, повнота та обсяг знань, їх точність
- Якість відповіді студента (обґрунтування, грамотність, чіткість)
- Навички використання теоретичних знань та вмінь.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою, кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою. Студент отримує позитивну оцінку, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та практичні заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів. Мінімальний пороговий рівень оцінки – 111 балів.

Орієнтовні норми оцінювання відповідей студента:

«Відмінно» – якщо студент глибоко і всебічно знає зміст курсу, ознайомлений з рекомендованою навчально-методичною літературою, науковими першоджерелами, логічно і самостійно мислить, будує правильно і повно відповідь, що викладена літературною мовою у логічній послідовності, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує матеріал із профілем медичного вищого навчального закладу, демонструє високий рівень засвоєння знань, протягом семестру отримувач переважно “5”.

«Добре» – коли студент твердо знає курс і рекомендовану літературу, добре засвоїв матеріал і аргументовано викладає його, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. Недоліки легко виправляються при відповідях на додаткові запитання викладача. Протягом семестру отримувач переважно “4”.

«Задовільно» – якщо студент в основному знає курс, ознайомлений з рекомендованою літературою, але непереконливо відповідає, плутає терміни, невпевнено почувається, демонструє розуміння навчального матеріалу при недостатній повноті засвоєння понять або непослідовному викладі матеріалу, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом. Протягом семестру відповідав в основному на “3”.

«Незадовільно» – коли студент не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не володіє науковими фактами, визначеннями, категоріями, правилами та законами. Відсутнє загально гуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Відповідь неправильна, студент виявляє незнання основних понять предмету. Часто пропускав лекції. На заняттях отримувач в основному “2”.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Дитинство як предмет науки.

Змістовий модуль 1: Основні закономірності спілкування з дитиною.

Тема 1. Професійне спілкування лікаря з дитиною: основні підходи. Дитинство як предмет науки. Основні закономірності психічного розвитку дитини. Роль біологічних і

соціальних факторів в психічному розвитку дитини. Поняття про вікові кризи дитинства. Криза новонародженості: початок самостійного життя. Криза трьох років. Відкриття "Я". Криза семи років і проблема готовності до шкільного навчання. Сучасні дослідження кризи підліткового періоду. Психічний інфантилізм. Фізичний розвиток та акселерація. Вік та індивідуальність. Первинна діагностика індивідуальних особливостей дитини. Індивідуальний підхід у лікуванні та профілактичній роботі з дітьми. Поняття спілкування. Структура процесу спілкування. Фактори побудови ефективного спілкування з дитиною.

Тема 2. Особливості спілкування з дитиною у дошкільних періодах дитинства. Основні характеристики періоду новонародженості. Головні новоутворення періоду новонародженості. Спілкування з батьками новонародженої дитини. Психосоціальний розвиток у немовлячому періоді. Емоційне спілкування з дорослими. Поняття «госпіталізм». Методики раннього виявлення психічних відхилень в розвитку дитини. Психосоціальний розвиток у ранньому дитинстві. Характеристика формування емоційної, когнітивної та мотиваційної сфери в ранньому дитинстві. Етапи розвитку мовлення. Причини затримки розвитку в оволодінні мовою. Основні характеристики у спілкуванні з дитиною на прийомі. Спілкування з батьками на прийомі. Використання іграшок у спілкуванні з дитиною на прийомі. «Червоні прапорці» для раннього психологічного втручання. Психологічна підтримка батьків, що мають дитину з особливостями психофізичного розвитку. Психологічні особливості розвитку в дошкільному дитинстві. Сімейне середовище, стилі взаємодії «батьки-діти», та їх вплив на психосоціальний розвиток дитини. Формування соціальних понять і норм поведінки. Особливості сприймання хвороби в дошкільному віці. Дитячі страхи. Стратегії спілкування лікаря з дитиною. Основні напрямки взаємодії з дитиною на прийомі.

Тема 3. Психологічні аспекти спілкування на прийомі з дитиною шкільного віку. Характеристика основних показників готовності дитини до шкільного навчання. Причини дезадаптації до шкільного навчання. Психологічні особливості дітей деяких категорій дезадаптованості. «Особливі діти»: соматично ослаблені, гіперактивні, діти з аутизмом, тривожні, агресивні: характеристики поведінки, емоційних реакцій та соціалізації. Прийоми спілкування з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку. Проблеми дезадаптації особливої дитини в школі. Тривожність і страхи в молодшому шкільному віці. Страх смерті та ставлення до хвороби. Спілкування з батьками молодшого школяра. Проблеми підліткового віку та їх характеристики. Особистісний розвиток у підлітковому віці, світоглядне і ціннісне самовизначення. Причини підліткової агресії. Почуття дорослості та самостійності підлітка. Поведінкові девіації, причини та шляхи запобігання. Психологічні закономірності спілкування з підлітком. Прийоми активного слухання дитини. Типові ситуації у спілкуванні з дитиною. Прийоми конструктивного спілкування з підлітком. Закономірності у спілкуванні з підлітками у конфліктних ситуаціях.

Тема 4. Сім'я, як фактор фізичного і психічного здоров'я дитини. Психологічний контакт між дитиною та матір'ю. Батько і дитина. Варіанти материнської та батьківської поведінки. Психологія сімейної взаємодії. Психологічні стереотипи у спілкуванні з дитиною. Емоційні проблеми батьків у спілкуванні з дитиною. Можливості вираження батьківських почуттів у спілкуванні з дитиною. «Я-висловлювання» як основа взаєморозуміння між дитиною і батьками. Техніка «Я-висловлювання». Типові конфліктні ситуації у спілкуванні з дитиною та шляхи їх подолання. Аналіз автоматичних реакцій батьків у спілкуванні з дитиною. Прийоми активного слухання дитини. Рефлексивне слухання та його особливості. Розуміння емоційної проблеми дитини – основа встановлення контакту та близькості. Психологія дитини, яку б'ють батьки. Позиція лікаря у проблемній сім'ї. Технологія проведення бесіди.

Тема 5. Психологічні особливості дитини, що має соматичне захворювання. Психологічні закономірності спілкування з хворіючою дитиною. Переживання дитиною

хвороби. Вік і хвороба. Використання гри в період захворювання. Роль гри для хворюючої дитини. Основні закономірності у спілкуванні з дітьми, що мають фізичні та психічні вади. Дитина, хвороба, лікарня. Психологічні закономірності сприймання дитиною лікарні. Гострі й хронічні захворювання та дитина. Психологічна підготовка дитини до операційного втручання. Робота лікаря з батьками хворюючої дитини. Форми та шляхи профілактики різного роду психічних відхилень у дітей. Психологічне перевантаження дитини і способи його упередження. Прийоми і методи корекційної роботи з дітьми, що мають особливі потреби. Психологічне просвітництво у роботі лікаря. Етика професійної діяльності лікаря.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	сам.р.
Модуль 1. Дитинство як предмет науки.				
Змістовий модуль 1. Основні закономірності розвитку дитини.				
Тема 1. Професійне спілкування лікаря з дитиною: основні підходи	9	2	2	5
Тема 2. Особливості спілкування з дитиною у дошкільних періодах дитинства.	23	2	6	15
Тема 3. Психологічні аспекти спілкування на прийомі з дитиною шкільного віку.	23	2	4	15
Тема 4. Сім'я, як фактор фізичного і психічного здоров'я дитини.	16	2	4	10
Тема 5. Психологічні особливості дитини, що має соматичне захворювання.	19	2	4	15
Всього:	90	10	20	60

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ № п.п.	Тема	К-ть годин
1	Професійне спілкування лікаря з дитиною: основні підходи	2
2	Особливості спілкування з дитиною у немовлячому та ранньому дитинстві.	2
3	Спілкування з дошкільником та його батьками на прийомі.	2

4	Психологічні аспекти спілкування на прийомі з дитиною молодшого шкільного віку.	2
5	Особливості спілкування з підлітком на прийомі	2
Всього:		10

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Психологія спілкування з дитиною на прийомі» семінарські заняття не заплановані.

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема	Кіль-ть годин
1	Психологічні особливості індивідуального підходу в роботі педіатра з дитиною.	2
2	Загальні характеристики дитини немовлячого віку та особливості прийому	4
3	Спілкування з дитиною раннього віку та її батьками на прийомі	2
4	Психологічні характеристики розвитку дошкільника та особливості прийому	2
5	Особливості психоемоційного розвитку дитини та прийоми взаємодії з дитиною молодшого шкільного віку.	2
6	Загальна характеристика підліткового віку та прийоми взаємодії на прийомі	2
7	Психологічні характеристики спілкування дитини з батьками.	2
8	Особливості та умови конструктивного спілкування лікаря з батьками в межах лікувального процесу.	4
Всього:		20

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Психологія спілкування з дитиною на прийомі» лабораторні заняття не заплановані.

9. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ п/п	Тема	Кіль-ть годин
-------	------	---------------

1.	Особливості кризових періодів дитинства	2
2.	Особливості переживання кризових періодів.	4
3.	Криза та індивідуальні властивості.	4
4.	Психологія статевого виховання в сім'ї.	4
5.	Статева ідентифікація у підлітковому віці.	4
6.	Гендерні особливості статевого виховання.	4
7.	Емоції та здоров'я дитини.	4
8.	Дитячі страхи та шляхи їх подолання.	4
9.	Як допомогти дитині пережити горе.	4
10.	Формування навичок розпізнавання та контролю негативних емоцій.	4
11.	Психологія поведінки батьків, що мають дітей з особливостями розвитку.	4
12.	Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами.	2
13.	Формування суспільної толерантності до дітей з особливими потребами.	4
14.	Формулювання діагнозу і психологічний прогноз у роботі педіатра	4
15.	Шляхи подолання стереотипів у лікувальній практиці дитини.	4
16.	Прийоми вирішення конфліктів у лікувальному процесі.	4
Всього:		60

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку повідомлення або написання повідомлення-відповіді (на основі опрацювання першоджерел) на запропоновані завдання чи запитання:

1. Скласти таблицю основних характеристик: анатомо-фізіологічні характеристики, соціальна ситуація, провідна діяльність, новоутворення, характеристики кризи по кожному періоду дитинства.
2. Зробити психологічне обґрунтування вибору іграшки в періодах дошкільного дитинства.
3. Проаналізувати методику вивчення дезадаптованості дитини до шкільного навчання.
4. Підготувати одну із методик вивчення готовності дитини до шкільного навчання.
5. Розробити пам'ятки для батьків по спілкуванню з дитиною в різні періоди дитинства.
6. Розробити основні принципи роботи лікаря з батьками хворіючої дитини.
7. Окреслити особливості психодіагностичної роботи педіатра.
8. Вивчення психологічної проблеми дитини та процесу спілкування..
9. Психологічна компетентність лікаря-педіатра.
10. Основи психологічної профілактики. Форми та шляхи профілактики різного роду психічних відхилень у дітей.

11. Психологічне перевантаження дитини і способи його упередження.
12. Прийоми і методи корекційної роботи з дітьми, що мають особливі потреби.
13. Психологічне просвітництво у роботі педіатра.
14. Етика професійної діяльності педіатра.
15. Гаджети та здоров'я дитини.
16. Психологія дитини, яку б'ють батьки.
17. Страшні наслідки батьківської байдужості.
18. Позиція педіатра у проблемній сім'ї.
19. Вік та індивідуальність.
20. Індивідуальний підхід у лікуванні та профілактичній роботі з дітьми.
21. Сімейне середовище, стилі взаємодії «батьки-діти», дисципліна й саморегуляція.
22. Розвиток соціальних навичок, агресія та просоціальна поведінка.
23. Формування соціальних понять і норм поведінки.
24. Поведінкові девіації, причини та шляхи запобігання.
25. Характеристика акцентуацій характеру в підлітковому віці та методики їх вивчення.
26. Формування інтернет-залежності: причини та наслідки.
27. Основні проблеми учбової діяльності підлітка.
28. Використання гри в період захворювання.
29. Роль гри для хворої дитини.
30. Організація гри, коли дитина хворіє.
31. Основні закономірності у спілкуванні з дітьми, що мають фізичні та психічні вади.
32. Дитина, хвороба, лікарня.
33. Психологічні закономірності сприймання дитиною лікарні.
34. Гострі й хронічні захворювання та дитина.
35. Психологічна підготовка дитини до операційного втручання.
36. Психологічні закономірності спілкування з підлітком.
37. Прийоми активного слухання дитини.
38. Типові ситуації у спілкуванні з дитиною.
39. Прийоми конструктивного спілкування з підлітком.
40. Закономірності у спілкуванні з підлітками у конфліктних ситуаціях.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

- усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- робота в групах;
- аналіз кейсів;
- круглі столи, дебати з соціально важливих проблем:
- дискусії з проблемних ситуацій;
- реферативні виступи;
- тестування в письмовій формі;
- виконання письмових завдань тощо.

12. МЕТОДИ ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Методами контролю є: усний, письмовий, програмований, підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є диференційний залік. Диференційний залік з дисципліни «Психологія спілкування з дитиною на прийомі» – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з

дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання самостійної роботи та виконання індивідуального завдання. Результати складання заліків оцінюються за чотирибальною шкалою: «2», «3», «4», «5».

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Оцінювання результатів: складання ДЗ здійснюється за 200 бальною системою контролю знань, прийнятого в університеті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

ШКАЛА ECTS

Успішність навчання студентів визначається за шкалою ECTS, яка є 7-бальною. 5-бальна нормована для успішних студентів

Оцінка за національною шкалою	Границі оцінок ECTS	Оцінка ECTS	Описання
Відмінно	170-200	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре	155 -169	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	140 - 154	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно	125 - 139	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	111 - 124	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
Незадовільно	60 - 110	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1 - 59	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою програми для вивчення теми. Студент повинен отримати *оцінку з кожної теми*. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів в*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3,0	1	10	19	15	11	0	10	111

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальне завдання студента.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні складає 111 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ЗАГАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Поточна успішність максимальна – 200 б. Тем практичних занять – 10	Диф. залік (ДЗ)
Змістовий модуль 1 – 10 тем 1 тема – 19 балів Разом – 190 балів Індивідуальна робота 10 балів	Диф. залік

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, ілюстративні матеріали. Мультимедійний лекційний матеріал, опорні конспекти практичних занять, документальні фільми, рекомендована література.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ:

1. Своєрідність категорії «дитинство».
2. Вікові етапи і періодизація психічного розвитку.
3. Індивідуальні особливості психічного розвитку дітей.
4. Спілкування в лікувальному процесі.
5. Характеристика різних сторін спілкування.
6. Форми та методи спілкування з дитиною.
7. Особливості розвитку психічних процесів у період дитинства.
8. Індивідуальні особливості характеру дитини і можливість їх врахування при спілкуванні з дитиною.
9. Індивідуальний підхід у спілкуванні з дитиною..
10. Сім'я - фактор фізичного і психічного розвитку та здоров'я дитини.
11. Основні причини конфліктів у взаєминах між лікарем та дітьми, способи їх подолання.
12. Психологічні закономірності спілкування з дитиною, яка має соматичне захворювання.
13. Проблеми спілкування лікаря з сім'єю дитини.
14. Основні закономірності кризових періодів дитинства.
15. Загальні установки у спілкуванні з дітьми в кризові періоди.
16. Динаміка розвитку емоцій та вчинків дитини.
17. Причини і види дитячих страхів.
18. Техніки подолання страхів дитини у лікувальному процесі
19. Взаємозв'язок емоцій та здоров'я дитини.
20. Причини дитячого стресу.
21. Основні методи раннього виявлення відхилень у розвитку мови дитини
22. Загальні проблеми у розвитку мови дитини.
23. Психологічні причини заїкання.
24. Основні причини дитячої нервовості.
25. Види дитячих неврозів.
26. Профілактика дитячих неврозів.
27. Психологічні особливості дітей з фізичними та психічними вадами.
28. Вікові та індивідуальні особливості дисгармонічного розвитку дитини.
29. Позиція лікаря у проблемній сім'ї.
30. Комплексна корекція нервово-психічних порушень у дітей із проблемних сімей.

31. Вікові особливості переживання дитиною хвороби.
32. Закономірності спілкування з дитиною, яка має соматичне захворювання.
33. Особливості догляду дитиною, яка має соматичне захворювання.
34. Роль гри в психічному розвитку дитини на різних етапах дитинства.
35. Можливості використання гри в лікувальних цілях.
36. Основні принципи попередження хвороби дитини.
37. Особливості спілкування лікаря з дитиною в стаціонарі.
38. Особливості спілкування лікаря з батьками дитини, яка має соматичне захворювання.
39. Можливості психодіагностичної роботи педіатра.
40. Поняття про етику професійної діяльності педіатра.
41. Прийоми і методи корекційної роботи.
42. Умови і методи психопрофілактичної роботи педіатра.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Тертична Н.А. Вікова психологія: навч. посібник / автор Н.А.Тертична – К.: Книга-плюс, 2018. – 385 с.
2. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А.В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. – 79 с.

Додаткова:

- 1.Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене] / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 353 с.
- 2.Леман К. Як виховати дитину і не збожеволіти. К.:Свічадо, 2012. – 272 с.
- 3.Шрагіна Л. 15 табу для матерів і татусів. Л.: Видавництво Старого Лева, 2016. – 144 с.
- 4.Наталка Біда, Антоніна Оксанич, Олександра Сидорченко. Спілкування з дитиною в малюнках. – Київ: ГО «Батьківська спілка», 2019. – 138 с.
- 5.Анна Гресь. Зрозумій мене! Секрети розшифрування дитячої поведінки. – Харків: Основа, 2019. – 96 с.
- 6.Анна Гресь. Як пригорнути кактус? Книга для батьків, які хочуть зрозуміти своїх підлітків. – Харків: Основа, 2017. – 208 с.
- 7.Франсуаза Дольто. Боротьба за дитину. Як уникнути стереотипів і штампів виховання. – Харків: КСД, 2018. – 672 с.
- 8.Елізабет Кілбі. Розблоковане батьківство. Як виростити здорових і щасливих дітей в епоху інформаційних технологій. – Київ: КМ-Букс, 2018. – 248 с.
- 9.Даніеле Новара. Покарання марні. Як виховувати, не попадаючи в пастку емоцій. – Київ: Сварог, 2020. – 276 с.
- 10.Кетрін Перлман. Ігноруйте! Щасливе виховання без надмірного контролю. – Київ: Книголав, 2018. – 240 с.
- 11.Людмила Петрановська. Таємна опора. Емоційний зв'язок у житті дитини. – Харків: Віват, 2018. – 224 с.
- 12.Людмила Петрановська. Якщо з дитиною складно. – Харків: Віват, 2020

13. Світлана Ройз. Практичне дитинознавство. Продовжуємо розмову. – Київ: Ніка-Центр, 2021. – 384 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://pidruchniki.com/>
2. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича www.library.univ.kiev.ua
3. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
4. Національна бібліотека України <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>